

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVLJANJU OTPADOM

Član 1

U Zakonu o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", broj 34/24), u članu 3 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

"1) gasovite materije koje se emituju u vazduh i ugljen-dioksid sakupljen i prebačen za geološko skladištenje i geološki skladišten u skladu sa propisima o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena;".

Član 2

U članu 7 poslije tačke 11 dodaje se nova tačka koja glasi:

"11a) **internet (onlajn) platforma** je usluga za hostovanje informacija na serveru putem koje se, na zahtjev primaoca usluge, informacije čuvaju i distribuiraju javnosti, osim ako se radi o sekundarnoj aktivnosti koja je isključivo pomoćna karakteristika druge usluge ili sporedna funkcionalnost glavne usluge i koja se, iz objektivnih i tehničkih razloga, ne može koristiti bez te druge usluge i integracija karakteristike ili funkcionalnosti u drugu uslugu nije način da se izbjegne primjena propisa koji regulišu internetske (onlajn) platforme;".

Poslije tačke 17 dodaje se nova tačka koja glasi:

"17a) **krajnji korisnik** je svako fizičko ili pravno lice sa prebivalištem ili sjedištem u Crnoj Gori kome je proizvod dostupan kao potrošaču, van njegove trgovine, poslovanja, zanata ili profesije, ili kao profesionalnom krajnjem korisniku u toku njegovih industrijskih ili profesionalnih aktivnosti;".

Poslije tačke 23 dodaje se nova tačka koja glasi:

"23a) **neprodati potrošački proizvod** je svaki potrošački proizvod koji nije prodat, uključujući višak zaliha odnosno prekomjerne zalihe i zalihe za otpis, kao i proizvode koje je potrošač vratio na osnovu svog prava na odustajanje od ugovora, ili, gdje je to primjenljivo, tokom dužeg roka za odustajanje koji je omogućio trgovac;".

Poslije tačke 31 dodaje se nova tačka koja glasi:

"31a) **organizovani sistem za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada** je pravno lice koje finansijski, odnosno finansijski i operativno, organizuje ispunjavanje obaveza proširene odgovornosti proizvođača u ime proizvođača;".

Poslije tačke 49 dodaje se nova tačka koja glasi:

"49a) **potrošač** je svako fizičko lice koje djeluje u svrhe koje ne spadaju u okvir njegove trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;".

Poslije tačke 56 dodaje se nova tačka koja glasi:

"56a) **pružalac usluga ispunjenja porudžbina** je svako fizičko ili pravno lice koje, u okviru komercijalne djelatnosti, nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakovanje, adresiranje i otpremu, bez posjedovanja ovih proizvoda, isključujući poštanske usluge i usluge dostave paketa, i sve ostale poštanske ili teretne usluge prevoza;".

Poslije tačke 65, dodaju se dvije nove tačke, koje glase:

"65a) **stavljanje na tržište** je svaka isporuka proizvoda radi distribucije ili upotrebe na tržište Crne Gore u okviru komercijalnih aktivnosti, uz plaćanje ili bez naknade;

65b) **subjekt socijalne ekonomije** je subjekt kojim upravlja privatno pravo, a koji pruža robu ili usluge i posluje u skladu sa sljedećim principima:

a) daje prioritet ljudima i društvenim i ekološkim ciljevima u odnosu na profit,

b) reinvestira svu ili većinu svoje dobiti i viškova kako bi unaprijedio svoje društvene ili ekološke ciljeve i obavlja aktivnosti u interesu svojih članova ili korisnika ili društva u cjelini i

c) kojim se upravlja demokratski ili participativno;".

Poslije tačke 66 dodaje nova tačka koja glasi:

“66a) **tekstilni proizvodi** su vrste tekstilnih proizvoda, proizvoda vezanih za tekstil i obuću u skladu sa članom 66a stav 4 ovog zakona;“.

Član 3

U članu 7 stav 1 tač. 17, 40 i 45, člana 15 stav 1, člana 17 stav 2 tačka 5, čl. 58 i 59, člana 108 stav 1 alineja 4 i člana 113 stav 1 tač. 35, 37, 38, 39, 40 i 83 riječi: “i akumulatori” u različitom padežu brišu se.

Član 4

U članu 15 stav 1 poslije riječi: “plastiku” dodaju se riječi: “ili tekstilne proizvode.”

Član 5

Član 17 mijenja se i glasi:

“(1) Za realizaciju i praćenje implementacije programa proširene odgovornosti proizvođača Agencija vodi i održava informacioni sistem kao sastavni dio informacionog sistema zaštite životne sredine.

(2) U informacionom sistemu proširene odgovornosti unose se podaci:

1) iz evidencije o učesnicima organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

2) iz evidencije o količinama proizvoda koje stavljaju na tržište u Crnoj Gori učesnici organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

3) o količinama sakupljenog i obrađenog otpada odvojeno po organizovanim sistemima preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

4) iz godišnjih izvještaja organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada; i

5) iz registra proizvođača električne i elektronske opreme i registra proizvođača baterija i akumulatora.

(3) Podatke iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana dostavlja proizvođač koji upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada Agenciji u elektronskom obliku preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.

(4) Evidencija učesnika organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada sadrži sljedeće informacije:

1) ime, zaštitni znak i zaštitni znakovi, ako postoje, pod kojima proizvođač posluje u Crnoj Gori, i adresu proizvođača, uključujući poštanski broj i grad, ulicu, broj i zemlju, broj telefona ako postoji, internet adresu i adresu e-pošte i jedinstvenu kontakt tačku;

2) nacionalni identifikacioni broj proizvođača, uključujući njegov broj trgovačkog registra ili ekvivalentan zvanični registracioni broj i poreski identifikacioni broj u zemlji izvora ili u Crnoj Gori;

3) oznake proizvoda koje proizvođač namjerava da prvi put stavi na tržište;

4) ime, poštanski broj, grad, ulica i broj, zemlja, broj telefona ako postoji, internet adresa, adresa e-pošte i identifikacioni broj organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, broj trgovačkog registra ili ekvivalentan zvanični registracioni broj, poreski identifikacioni broj organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada i ovlaštenje zastupljenog proizvođača;

5) izjavu proizvođača ili, gdje je to primjenljivo, ovlaštenog predstavnika za proširenu odgovornost proizvođača ili organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, kojom se navodi da su dostavljene informacije tačne.

(5) Agencija odbija ili briše upis u evidenciju učesnika organizovanih sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, ako informacije navedene u stavu 2a ovog člana i povezani dokazi

u obliku dokumenata nijesu dostavljeni ili su nedovoljni ili ako proizvođač više ne ispunjava zahtjeve iz stava 2a tačka 4 ovog člana.

(6) Proizvođač se briše iz evidencije učesnika organizovanih sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada ako je prestao da postoji.

(7) Pristup podacima informacionog sistema iz stava 1 ovog člana preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine ima:

- 1) proizvođač za podatke koji se odnose na njega;
- 2) ovlašćeni zastupnik iz člana 15 stav 6 ovog zakona za podatke koji se odnose na njega;
- 3) proizvođač, koji samostalno organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega;
- 4) privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega i za podatke proizvođača koji učestvuju u tom organizovanom sistemu; i
- 5) ekološki, komunalni i tržišni inspektor.

(8) Agencija obrađuje i koristi podatke iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana za:

- 1) praćenje usklađenosti sa obavezama proizvođača, posebno radi postizanja ciljeva;
- 2) određivanje udjela finansijskih i organizacionih obaveza za svaki organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji je jednak zbiru udjela finansijskih i organizacionih obaveza iz člana 15 stav 3 ovog zakona proizvođača koji su uključeni u taj organizovani sistem;
- 3) nadzor nad sprovođenjem obaveza organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa ovim zakonom; i
- 4) obaveze izvještavanja o upravljanju otpadom.

(9) Radi utvrđivanja funkcionisanja programa proširene odgovornosti proizvođača, Agencija analizira informacije iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana i objavljuje godišnji izvještaj o implementaciji programa proširene odgovornosti proizvođača, koji sadrži naročito nalaze u pogledu postizanja ciljeva zaštite životne sredine i ispunjavanja drugih obaveza proizvođača.

(10) Agencija objavljuje podatke o ukupnoj količini istih proizvoda stavljenih na tržište u Crnoj Gori na godišnjoj osnovi, kao i ukupnu količinu sakupljenog i obrađenog otpada i ostvarene ciljeve na svojoj internet stranici.

(11) Način rada, vođenja i korišćenja informacionog sistema propisuje Ministarstvo.”

Član 6

U članu 19 stav 3 poslije riječi “zakona“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: “u pisanom ili elektronskom obliku.“

U stavu 5 poslije riječi: “ima“ dvije tačke zamjenjuju se zarezom i dodaju se riječi: “u pisanom ili elektronskom obliku:“.

Član 7

U članu 21 stav 4 iza riječi: “staklo,” dodaju se riječi: “kao i za komunalni biootpad.“

Član 8

U članu 28 stav 2 tačka 7 mijenja se i glasi:

“7) smanjuju stvaranje otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, preradi i proizvodnji, maloprodaji i drugoj distribuciji hrane, u restoranima, uslugama hrane, kao i u domaćinstvima, radi postizanja sljedećih ciljeva smanjenja otpada od hrane na nacionalnom nivou najkasnije do 31. decembra 2035. godine:

a) smanjenje stvaranja otpada od hrane u preradi i proizvodnji za najmanje 10% u poređenju sa prosječnim godišnjim stvaranjem otpada od hrane između 2027. i 2029. godine;

b) smanjenje stvaranja otpada od hrane po glavi stanovnika, kombinovano u maloprodaji i ostaloj distribuciji hrane, restoranima i objektima za ugostiteljstvo i domaćinstvima za najmanje 30% u poređenju sa prosječnim godišnjim stvaranjem otpada od hrane između 2027. i 2029. godine.“

Poslije stava 2 dodaju se četiri nova stava koji glase:

“(2a) Mjere za smanjenje stvaranja otpada od hrane iz stava 2 ovog člana obuhvataju:

- 1) razvoj i podršku intervencijama za promjenu ponašanja, radi smanjenja stvaranja otpada od hrane i kampanjama za informisanje javnosti o sprječavanju stvaranja otpada od hrane;
- 2) identifikovanje i rješavanje neefikasnosti u funkcionisanju lanca snabdijevanja hranom i podršku saradnji između svih aktera, uz obezbjeđivanje pravedne raspodjele troškova i koristi preventivnih mjera, što može uključivati borbu protiv tržišnih praksi, koje uzrokuju stvaranje otpada od hrane i podršku stavljanju na tržište i upotrebi proizvoda, za koje je odobreno odstupanje od propisanih standarda za proizvode, samo pod uslovima, ako ih ima, pod kojima je takvo odstupanje odobreno;
- 3) podsticanje donacije hrane i drugih oblika preraspodjele za ljudsku ishranu, osiguravajući da se upotrebi za ljudsku ishranu daje prednost u odnosu na upotrebu hrane za životinje i preradu u neprehrambene proizvode;
- 4) podršku obuci i razvoju vještina i olakšavanje pristupa mogućnostima finansiranja, posebno za mala i srednja preduzeća i subjekte socijalnog preduzetništva;
- 5) podsticanje i promocija inovacija i tehnoloških rješenja koja doprinose sprječavanju rasipanja hrane, bez uticaja na mogućnost recikliranja ambalaže i druge propisane uslove upravljanja otpadnom ambalažom.

(2b) Svi relevantni akteri u lancu snabdijevanja hranom biće uključeni srazmerno svom kapacitetu i ulozi u sprječavanju rasipanja hrane u tom lancu snabdijevanja hranom, sa posebnim osvrtom na izbjegavanje nesrazmjernog uticaja na male i srednje privredne subjekte.

(2c) Nakon konsultacija sa bankama hrane i drugim organizacijama za distribuciju hrane, trebalo bi preduzeti mjere po potrebi u okviru bilo kog postojećeg nacionalnog sistema doniranja hrane, kako bi se osiguralo da privredni subjekti za koje se utvrdi da imaju značajnu ulogu u sprječavanju i stvaranju rasipanja hrane predlože sporazume o donaciji bankama hrane i drugim organizacijama za distribuciju hrane, kako bi se olakšalo doniranje neprodane hrane koja je bezbjedna za ljudsku ishranu i po razumnoj cijeni za privredne subjekte.

(2d) Ministarstvo obezbjeđuje uslove i brine se o praćenju i evaluaciji sprovođenja mjera za sprječavanje nastanka otpada od hrane, uključujući usklađenost sa ciljevima smanjenja otpada od hrane iz stava 2 tačka 7 ovog člana, mjerenjem nivoa otpada od hrane na osnovu metodologije utvrđene u skladu sa propisom iz stava 3 ovog člana.“

Član 9

U članu 29 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja priprema plan upravljanja medicinskim otpadom, a organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva priprema plan upravljanja veterinarskim otpadom, uz saglasnost Ministarstva.“

Član 10

U članu 43 poslije stava 3 dodaje se stav 4 koji glasi:

„(4) sakupljač je dužan da nadležnom organu iz stava 3 tačka 6 ovog člana dostavi informacije o toku komunalnog otpada sakupljenog sa teritorije jedinice lokalne samouprave, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5a) nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da pokrene postupak brisanja iz spiska sakupljača otpada, ukoliko nije izvršeno dostavljanje podataka iz stava 3 tačka 6 ovog člana.“

Član 11

U članu 54 stav 6 alineja 2 i stav 7 riječi: „do 31. decembra 2027. godine“ zamjenjuju se riječima: „najkasnije dvije godine nakon uspostavljanja Programa iz stava 7a ovog člana.“

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7a) Proizvođači električne i elektronske opreme dužni su da uspostave Program proširene odgovornosti proizvođača za električnu i elektronsku opremu.“

Član 12

U članu 58 stav 7 mijenja se i glasi:

„(7) Proizvođači prenosnih baterija ili organizovani sistemi za otpadne baterije moraju ostvarivati i trajno održavati barem sljedeće ciljeve sakupljanja za otpadne prenosne baterije:

- 25 % stepen sakupljanja dvije godine;
- 45 % stepen sakupljanja četiri godine;
- 63 % stepen sakupljanja šest godina i
- 73 % stepen sakupljanja osam godina nakon uspostavljanja Programa iz stava 9 ovog člana.“

Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(8) Proizvođači baterija za laka prevozna sredstva ili organizovani sistemi za otpadne baterije moraju ostvarivati i trajno održavati barem sljedeće ciljeve sakupljanja baterija za laka prevozna sredstva:

- 51 % stepen sakupljanja četiri godine i
- 61 % stepen sakupljanja šest godina nakon uspostavljanja Programa iz stava 9 ovog člana.

(9) Privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterijadužni su da uspostave Program proširene odgovornosti proizvođača za baterije.“

Član 13

U članu 62 stav 4 riječi: „tri godine od stupanja na snagu ovog zakona“ brišu se.

U stavu 8 riječi: „do 31. decembra 2030. godine“ brišu se, a iza riječi: „tržište“, dodaju se riječi: „najkasnije dvije godine nakon uspostavljanja Programa iz stava 12a ovog člana i to“.

Poslije stava 12 dodaje se novi stav koji glasi:

„(12a) Proizvođač ambalaže i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalažedužni su da uspostave Program proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu.“

Član 14

Poslije člana 62 dodaje se novi član 62a koji glasi:

„Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže

Član 62a

(1) Proizvođač ambalaže sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže koji nema sjedište u Crnoj Gori, dužni su da se upišu u registar proizvođača ambalaže, koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o:

- vrsti ambalaže, koju proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište;
- ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(2) Sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača ambalaže i način vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i način izračunavanja prosječne mase preuzete otpadne ambalaže propisuje Vlada.“

Član 15

U članu 64 stav 6 mijenja se i glasi:

„(6) Upravljanje otpadnim bocama od plastike vrši se na način da se dvije godine nakon datuma za uspostavljanje programa proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu u skladu sa članom 62 stav 14 ovog zakona odvojeno sakupi 25% i četiri godine posle tog datuma odvojeno sakupi 50% masenog udjela boca od plastike, koje su u određenoj godini stavljene na tržište.“

Član 16

Poslije člana 66 dodaje se novi član koji glasi:

Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda

Član 66a

(1) Proizvođač tekstilnih proizvoda sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača tekstilnih proizvoda, koji nema sjedište u Crnoj Gori, dužni su da se upišu u registar proizvođača tekstilnih proizvoda, koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o:

- vrsti tekstilnih proizvoda, koje proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište;
- ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(2) Proizvođači tekstilnih proizvoda i ovlašćeni zastupnici proizvođača tekstilnih proizvoda koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda.

(3) Proizvođač ili ovlašćeni zastupnik proizvođača tekstilnih proizvoda, koji nema sjedište u Crnoj Gori, koji stavlja na tržište tekstilne proizvode dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(4) U sprovođenje programa proširene odgovornosti proizvođača tekstilnih proizvoda uključeni su najmanje sljedeći relevantni akteri:

- proizvođači, koji stavljaju proizvode na tržište;
- organizovani sistemi za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada od tekstilnih proizvoda koje sprovode obaveze proširene odgovornosti proizvođača, u ime proizvođača koji stavljaju proizvode na tržište;
- privatni ili javni subjekti za upravljanje otpadom;
- jedinice lokalne samouprave;
- subjekti za ponovnu upotrebu i pripremu za ponovnu upotrebu;
- subjekti socijalnog preduzetništva.

(5) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda, vrste tekstilnih proizvoda za koje se uspostavlja program proširene odgovornosti proizvođača, sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača tekstilnih proizvoda i način vođenja tog registra, sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda i rada tog sistema i godišnje količine otpada od tekstilnih proizvoda koje se moraju preuzeti radi ponovne upotrebe, prerade i recikliranja propisuje Vlada.“

Član 17

U članu 100 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Poslove inspekcijskog nadzora koji se odnose na odlaganje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada na javne površine i zemljište i/ili u zemljište, u kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, kao i poslove inspekcijskog nadzora nad propisima jedinice lokalne samouprave donijetim na osnovu ovog zakona vrši komunalni inspektor.“

Član 18

Poslije člana 120 odaje se novi stav koji glasi:

Rok za uspostavljanje programa proširene odgovornosti

Član 120a

(1) Program proširene odgovornosti proizvođača za električnu i elektronsku opremu uspostaviće se do 31. decembra 2027. godine.

(2) Program proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu uspostaviće se do 31. decembra 2027. godine.

(3) Program proširene odgovornosti proizvođača za baterije uspostaviće se do 31. decembra 2030. godine.“

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.